

**YHDISTYNEIDEN KANSAKUNTIEN YMPÄRISTÖKOKOUS UNEAN VIIDENNEN ISTUNNON
JATKO-OSA HYBRIDIKOKOUKSENA 28.2.–2.3.2022 SEKÄ UNEAN ERITYISISTUNTO
UNEP@50 3.–4.3.2022; VALTUUSKUNNAN ASETTAMINEN**

1 Yhdistyneiden kansakuntien ympäristökokous UNEAn taustaa

Yhdistyneiden kansakuntien (YK) ympäristöohjelma UNEP (United Nations Environment Programme) perustettiin vuonna 1972 Tukholmassa. Ympäristöohjelman tehtävänä on edistää ympäristöllisesti kestävää kehitystä YK-järjestelmässä sekä toimia ympäristön tilan puolesta-puhujana. Ohjelmalla on tärkeä normatiivinen rooli kansainvälisessä ympäristöyhteistyössä. Työ pohjautuu kansainvälisoikeudellisiin instrumentteihin ja ympäristöohjelman tuottamaan arviointityöhön. UNEP tarjoaa sopimussihteeristöpalveluja useille monenvälisille ympäristösopimuksille ja tieteellisille paneeleille sekä antaa tukea kansainvälisten ympäristösopimusten täytäntöönpanossa. Ympäristöohjelmalla on myös keskeinen rooli neuvoteltaessa uusia kansainvälisiä ympäristösopimuksia ja toimenpideohjelmia. Ohjelman käytännön työ kehitysmaissa pohjautuu alueelliselle yhteistyölle ja maatasolla se toimii osana YK-järjestöjen maatiimejä.

YK:n yleiskokous vahvisti vuonna 2013 ympäristöohjelman hallintoneuvoston nimen vaihtamisen YK:n ympäristökokous UNEAksi (United Nations Environment Assembly). YK:n ympäristökokous UNEAn jäseniä ovat kaikki YK:n jäsenmaat.

Suomi on ollut YK:n ympäristöohjelman pitkäaikainen tukija. Suomen yleisrahoitus UNEPille vuonna 2021 oli 2,5 miljoonaa euroa.

2 Kokouksen sisältö

YK:n ympäristökokouksen viides istunto (UNEA-5) järjestetään kahdessa osassa. Ensimmäinen osa järjestettiin virtuaalisesti 22.-23.2.2021. Kokouksessa päätettiin UNEPin keskipitkän aikavälin strategiasta (2022-2025) sekä työohjelmasta ja budjetista (2022-2023).

Istunnon jatko-osa järjestetään hybridikokouksena 28.2.-2.3.2022. UNEAa edeltää 21.-25.2.2022 järjestettävä Avoin pysyvien edustajien komitean kokous (Open-ended Committee of the Permanent Representatives, OECPR), jossa käydään UNEA-5.2.-kokousta valmistelevat virkamiesneuvottelut päätöslauselmista.

UNEA-5-kokouksen teema on: ”Strengthening actions for nature for achieving the Sustainable Development Goals.” Teemasta on määrä sopia ministerijulistus puheenjohtajamaa Norjan johdolla. Teeman avulla voidaan tuoda lisänäkyvyyttä luonnonsuojelun ja ennallistamisen vauhdittamiseen sekä luontopohjaisten ratkaisujen hyödyntämiseen kestäväen kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi. UNEA-5 on myös tärkeä mahdollisuus keskustella vihreästä jälleenrakennuksesta ja elpymisestä koronapandemian jälkeen.

Kokouksessa neuvotellaan päätöslauselmista, joita on tähän mennessä (14.1.) pöydätty 14 kappaletta. Päätöslauselmissa käsitellään mm. kansainvälisten muovisopimusneuvottelujen aloittamista merten muovirokaantumisen vähentämiseksi, kemikaali- ja jätehallinnon sekä mineraalivarojen hallinnon kehittämistä, kiertotalouden ja vihreän elpymisen edistämistä, luonnon monimuotoisuuden ja terveyden yhteyksiä sekä luontopohjaisia ratkaisuja.

UNEAn jälkeen 3.-4.3.2022 järjestetään UNEAn erityisistunto UNEPin 50-vuotisjuhlien kunniaksi (UNEP@50) teemalla: ”Strengthening UNEP for the implementation of the environmental dimension of the 2030 Agenda for sustainable development”. Istunnossa järjestetään

kaksi korkean tason dialogia, joista ensimmäinen arvioi UNEPin saavutuksia 50 vuoden aikana ja toinen fokusoii UNEPin rooliin 2030 Agendan tavoitteiden saavuttamisessa. Istunnon yhteydessä on myös pyrkimyksenä hyväksyä YK:n yleiskokouksen päätöslauselma 73/333 mandatoima korkean tason julistus kansainvälisen ympäristöhallinnon, UNEPin ja ympäristöoikeuden vahvistamiseksi.

3 Suomen valtuuskunta

Tarkoituksena on, että valtioneuvosto asettaisi kokouksiin valtuuskunnan, jonka puheenjohtajaksi nimettäisiin ympäristö- ja ilmastoministeri Emma Kari. Valtuuskunnan varapuheenjohtajiksi nimettäisiin suurlähettiläs Pirkka Tapiola Suomen Nairobin suurlähetystöstä sekä yksikön päällikkö Annika Lindblom ympäristöministeriöstä.

Valtuuskunnan muiksi jäseniksi nimettäisiin valtiosihteeri Terhi Lehtonen ympäristöministeriöstä, hallinto- ja kansainvälisten asiain johtaja Ismo Tiainen ympäristöministeriöstä, ympäristöneuvos Marina von Weissenberg ympäristöministeriöstä, ympäristöneuvos Taina Nikula ympäristöministeriöstä, neuvotteleva virkamies Tuulia Toikka ympäristöministeriöstä, neuvotteleva virkamies Marjaana Kokkonen ympäristöministeriöstä, neuvotteleva virkamies Laura Niskanen ympäristöministeriöstä, neuvotteleva virkamies Hinni Papponen ympäristöministeriöstä, lainsäädäntöneuvos Charlotta von Troil ympäristöministeriöstä, viestintäpäällikkö Riikka Lamminmäki ympäristöministeriöstä, ministerin erityisavustaja Riikka Yliluoma ympäristöministeriöstä, avustaja Juulia Suuronen ympäristöministeriöstä, yksikönpäällikkö Satu Lassila ulkoministeriöstä, lähetystöneuvos Tanja Leikas-Botta ulkoministeriöstä, kehityspolitiikan neuvonantaja Outi Myatt-Hirvonen ulkoministeriöstä, pysyvän edustajan sijainen Essi Raitala Suomen Nairobin suurlähetystöstä, YK-koordinaattori Milja Tomi Suomen Nairobin suurlähetystöstä, harjoittelija Julia Viertola Suomen Nairobin suurlähetystöstä, ulkoasiainsihteeri Sofie Sandström Suomen pysyvästä edustustosta YK:ssa, projektiavustaja Joonas Haverinen ulkoministeriöstä, neuvotteleva virkamies Anneli Törrönen sosiaali- ja terveysministeriöstä ja neuvotteleva virkamies Hanna Korhonen sosiaali- ja terveysministeriöstä.

Valtuuskunnan asiantuntijoiksi nimitettäisiin kehittämisspäällikkö Salla Rantala Suomen ympäristökeskuksesta, tutkija Jaakko Ilvonen Suomen ympäristökeskuksesta, kansainvälisten asioiden johtaja Ilmari Lastikka Teknologian tutkimuskeskus VTT:stä, johtava asiantuntija ja Mika Sulkinen Sitra:sta, ohjelmapäällikkö Anne Tarvainen WWF Suomesta, vaikuttamistyön vastaava Jenni Kauppila YK-liitosta sekä nuorten luontodelegaatti Alli Pylkkö Allianssista.

4 Toimivalta

Valtioneuvoston ohjesäännön 3 §:n 7 kohdan mukaan valtioneuvoston yleisistunto käsittelee ja ratkaisee valtuuskunnan asettamisen kansainvälistä kokousta varten, kun asia koskee useampaa kuin yhtä ministeriötä eikä asia kuulu tasavallan presidentin ratkaistavaksi. Kokousten merkittävyys ja odotettavat lopputulokset eivät ole luonteeltaan sellaisia, että valtuuskunnan asettaminen edellyttäisi tasavallan presidentin päätöstä. Edellä esitetyn johdosta esitetään, että valtioneuvosto asettaa Suomen valtuuskunnan Yhdistyneiden kansakuntien ympäristökokous UNEAn viidennen istunnon jatko-osaan sekä UNEAn erityisistuntoon.